

Adriana Gaberščik,

Osnovna šola Miška Kranjca Ljubljana

Z ZLATO PALIČICO V GLEDALIŠČE

The Zlata paličica (Golden Stick) Festival



Levstikov trg v Ljubljani pred mnogimi leti. Mala deklica se trdno drži mamine roke. Stopata v dvoranco, kjer ju objame poltema in kjer čudno novo diši. Deklica sede mami v naročje. Luči ugasnejo, zavesa se razgrne, glasba preplavi prostor in deklico ponese v čarobni svet gledališča. Zvezdica Zaspanka in Boter Meseček in Komet Repatec in razbojnik Ceferin. Polno in nepozabno doživetje.

»Mami, kdaj greva spet v gledališče?«

Velika dvorana, vsa v zlatu, orkester igra, pevci v kostumih, Ladko Korošec poje: »Vem za mladenko, ta je bogata, je bogata.« In spet je tu ta čarobni občutek, ta polnost barv, zvokov, vonjev in glasov. Ljubezen je bila rojena in je ostala.

Učiteljica bom. Otrokom bom pokazala vse tisto, kar je lepo in vredno, kar gori v meni, da bodo lahko doživljali, se bogatili in občutili, kar občutim jaz ob umetnosti in naravi. In sem stopila na učiteljsko pot. »Meni boš pomagala pri lutkovnem krožku,« pravi moja mentorica. Oh, moje lutke, moje ljube lutke! In tako se je začelo. Prvi koraki, kar s preveč samozavesti, pa neizogibno spoznanje, koliko se moram še naučiti.

Z leti je raslo spoznanje o pomembnosti gledališke vzgoje in njenem vključevanju v pouk. Ob vseh estetskih občutjih se mi je zdelo, da je pomembno tudi vedenje o gledališču samem in njegovih elementih. S poznavanjem le-teh lahko mladi gledalci globlje občutijo in doživijo predstavo. Z obiski gledališča je treba sistematično in načrtno začeti že v predšolskem obdobju, nadaljevati pa v osnovni in srednji šoli. Gledališče, ki vsebuje elemente vseh umetnostnih zvrsti, je medpredmetno že samo po sebi in poseže prav na vsa področja človekovega razvoja. Spodbuja komunikacijo, fleksibilnost, estetiko, filozofski odnos do sveta in družbe ter tako gradi osebni odnos do predmeta in sveta. Gledališka vzgoja, ki pokriva vsa ta raznovrstna področja, je zato zelo primeren predmet obravnave v šoli pri različnih učnih predmetih, saj povezuje poleg jezikovnega pouka tudi vsa umetnostna in družboslovna področja pouka, s svojo univerzalnostjo pa poseže tudi na področje naravoslovnih predmetov in športa.

Prva naloga učitelja, ki želi učencem in dijakom celostno predstaviti gledališče, je, da skrbno izbere **kakovostno gledališko predstavo**. V času poplave medijev, kjer ni skrbi za kakovost, je toliko bolj pomembno,

da šola ponudi učencem in dijakom dobre gledališke predstave. S hkratno pripravo na predstavo in refleksijo pri pouku jih tako usmerja v kritičen odnos do ponujenega repertoarja v medijih in gledališčih ter jim krepi občutek za lepo in kakovostno doživetje.

A kako naj izberem kakovostno predstavo? Kje naj iščem dobra izobraževanja? Kako naj otroke pripravim na predstavo? To, da jim rečem, da se morajo lepo obnašati, ni dovolj. Na mnoga vprašanja sem iskala odgovore in se učila iz izkušenj.

Danes mi je v veliko pomoč spletna platforma **Zlata paličica** (<https://www.zlatapalicica.si/>). Zagotavlja mi nabor **kakovostnih predstav**, kjer lahko izberem po starosti in vsebini, dobim povezavo do gledališč in njihovih pedagoških programov v zvezi s predstavo. Pomembno je, da izbiramo kakovostne predstave, da učence nanje dobro pripravimo in si na koncu vzamemo čas tudi za refleksijo. Poleg tega pa bodo aktivnosti, ki jih bom pri tem izvajala, koristile otroku tudi na drugih področjih njegovega razvoja in delovanja. Le z ogledom kakovostnih predstav si bodo učenci lahko ustvarili kritičen odnos do vidnega in postali zahtevni gledalci, s tem pa bodo duhovno rasli in se osebno razvijali.

Platforma ponuja **projekte**, ki potekajo v zvezi z gledališčem, nove, drugačne in sveže vsebine. Najdemo jih v predstavitvi projekta **Gleda(l)išče** in v **Kreativnem partnerstvu**. Kakovostna kulturno-umetnostna vzgoja teži k tesnemu partnerstvu med šolami in zunanji profesionalnimi ustvarjalci ter umetniškimi institucijami. Spodbujajo neposreden stik in sodelovanje učiteljev in vzgojiteljev z umetniki in ustvarjalci pri pripravi na ogled predstav in tudi sicer pri poglabljanju gledališke vzgoje. Poleg

partnerjev in programov, ki ponujajo inovativne metode in ustvarjalne pristope za in z gledališko vzgojo, prikaže tudi primere dobrih praks. Ponujeno je v pomoč ne samo učiteljem, temveč tudi drugim, ki se želijo izpopolniti na področju gledališke umetnosti.

Na **izobraževanjih in delavnicah (Pismenost za gledališče)**, ki sem jih našla na platformi, sem spoznala, da je dobro, da v pouk vključujem čim več dejavnosti, ki bodo pomagale razumeti in dojeti gledališče. Delavnice ponujajo dejavnosti, ki niso neposredno vezane na gledališke predstave, njihov namen pa je povečati vedenje in znanje o gledališču oziroma na ustvarjalen in profesionalen način uporabljati tehnike gledališča za učenje in poučevanje. Elementi gledališča so pravzaprav ves čas prisotni med poukom, saj je namen gledališča in pouka enak – to je komunikacija. Gre za proces vzpostavitve osebnega odnosa do učne snovi, umetnosti, poleg faktografskega znanja pa se poglobljajo še duhovne, čutne, estetske in vrednostne komponente. Tako kot se v gledališču vzpostavi komunikacija med igro, igralcem in gledalcem, tako se pri pouku vzpostavijo komunikacije med učiteljem, učencem in snovjo. Z različnimi metodami in dejavnostmi, povezanimi z izboljš-

šanjem komunikacije, prispevamo k izboljšanju odnosov med ljudmi.

V smislu celostnega razvoja je obisk takih predstav in delavnic prav tako pomemben, včasih še večji izziv tako za učitelja kot za učenca. Takrat stopijo v ospredje obravnave drugi elementi. To so aktualna družbena dogajanja in splošne družboslovne teme, ki jih obravnavamo pri družboslovnih predmetih in vsebinah, ki pomembno oblikujejo mladega človeka in mu pomagajo razumeti svet okoli sebe. Lahko se osredotočimo na likovnost, ki nam jo gledališče ponuja skozi domišljeno sceno, kostumografijo, likovno oblikovanost lutk in kjer lahko učenci poleg spoznavanja domačih in tujih del pri umetnostnih predmetih dobijo navdih in priložnost za lastno ustvarjalnost ter duhovni, čustveni in estetski razvoj. Prav tako ne smemo pozabiti na glasbene in plesne predstave, ki so bodisi samostojne ali pa glasba in ples pomembno soustvarjata in dopolnjujeta gledališko predstavo in pomembno vplivata na razvoj človekove osebnosti, ob tem pa razvijamo medpredmetno povezovanje in prenosljivost znanj.

Kot učiteljica sem spoznala nujnost takega pristopa do poučevanja o gledališču in za gledališče. Pri svojem delu sem zato obravnavala različne

teme, povezane z obiskom gledališča. Ob predstavi **Nekje drugje** smo se na primer posvetili begunski tematiki. Posvetila sem ji kar nekaj časa, v katerem smo prešli skozi različne dejavnosti. Odziv otrok mi je potrdil pravilnost take odločitve, saj so zelo dobro dojemali predstavo, poleg tega pa so svoje znanje in izkušnje lahko prenesli tudi na druga področja in s tem širili svoje obzorje.

Tak pristop do obiska gledališča in dejavnosti v zvezi z njim so prav gotovo obogatili in prinesli novo dimenzijo v moj pouk, hkrati pa so bili uresničeni medpredmetni cilji. Družboslovno in aktualno temo sem povezala z likovno in dramsko dejavnostjo, pri tem pa krepila empatijo in strpen odnos do drugih in drugačnih. Pomembna pa sta tudi proces in kontinuiteta, pomembno je, da tako spodbujamo vzgojo za gledališče skozi celoten proces šolanja, pri čemer nam bo v pomoč tudi platforma Zlata paličica. **Prizadevajmo si, da gredo otroci čim večkrat v gledališče, kjer bodo uživali, se z njim seznanili ter se tako estetsko in duhovno razvijali. Ob taki pozitivni izkušnji bodo tudi kot odrasli ljudje željni obiskov predstav, kar bo vplivalo na kakovost njihovega življenja.**

»Kdaj greva spet v gledališče?«